

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

JĘZYK KASZUBSKI

KLASY IV –VIII

w Szkole Podstawowej w Charzykowach

Wymagania edukacyjne zostały oparte na programie nauczania języka kaszubskiego autorstwa Emilii Maszke, **Program nauczania języka regionalnego - kaszubskiego w klasach IV-VIII „Na Kaszëbach”**

CELE EDUKACYJNE

Głównym celem nauczania języka kaszubskiego w szkole jest podtrzymanie tożsamości etnicznej, której podstawowym wyznacznikiem jest język.

CELE OGÓLNE W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA:

1. Znajomość kultury materialnej i duchowej Kaszub.
2. Poznawanie dzieł literackich i tekstów w języku kaszubskim oraz rozwijanie umiejętności ich odbioru.
3. Kształcenie sprawności mówienia, słuchania, czytania i pisanie w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
4. Porozumiewanie się w języku kaszubskim.
5. Tworzenie krótkich form wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim.
6. Zdobywanie wiedzy i umiejętności pozwalającej na kontynuowanie nauki języka kaszubskiego na III etapie edukacji.

CELE OGÓLNE W ZAKRESIE WYCHOWANIA:

1. Kształtowanie postaw humanistycznych, tolerancji, uczciwości, empatii.
2. Poznawanie regionu kaszubskiego i jego historii, przyrody, tradycji, kultury.
3. Dążenie do uczestnictwa w kulturze kaszubskiej i budzenie szacunku do niej.
4. Budowanie związku z regionem kaszubskim i ojczyzną.
5. Rozwijanie patriotyzmu do „małej i dużej ojczyzny”.
6. Poznawanie dziedzictwa kultury kaszubskiej na tle kultury polskiej i europejskiej.

SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW:

Aby osiągnąć założenia programowe najistotniejsze będzie wykorzystywanie takich sposobów, które spowodują, że uczeń samodzielnie, we współpracy z innymi uczniami lub pod kierunkiem nauczyciela będzie mógł badać, poznawać, odbierać, analizować, przetwarzać, tworzyć, wygłaszać i odkrywać. Niezbędne do realizacji założeń programowych będzie zaprojektowanie takich działań, które uaktywnią uczniów i będą stymulować ich kreatywność. Poznawanie kultury materialnej i duchowej

Kaszub jako jeden z podstawowych celów kształcenia będzie opierał się na podnoszeniu poziomu języka kaszubskiego u uczniów zarówno w trakcie lekcji, jak i podczas różnego rodzaju wycieczek, biwaków, wizyt w muzeach, wernisażach, wystawach czy lekcjach terenowych. Wszędzie tam uczeń oprócz zgłębiania wiedzy merytorycznej na temat małej ojczyzny, będzie mógł ćwiczyć inteligencję słowną, poszerzać swój zasób słownictwa, doskonalić składnię oraz uczyć się sztuki konwersacji i dyskusji. Zajęcia w szkole urozmaicone będą grami i zabawami dydaktycznymi, konkursami, projektami. Uczniowie będą badaczami nie tylko literatury i języka kaszubskiego, ale również historii i etnografii Kaszub. Tak zbudowany program pozwoli uczniom na aktywne poznawanie korzeni językowych i kultury materialnej Kaszub. Będzie budził w nich ciekawość świata, wyposaży ich w umiejętności komunikowania się. Uczniowie będą bardziej świadomi swoich korzeni, pozbędą się kompleksów i spojrzą na dorobek kaszubskiej tradycji i kultury, jako na coś wartościowego i wartego dzielenia się z innymi. Zbudowana w ten sposób pożądana hierarchia wartości wychowa ucznia otwartego, aktywnego i odpowiedzialnego. Pogłębienie wiedzy z zakresu języka, literatury, historii, tradycji, sztuki, architektury z docenieniem walorów geograficzno-przyrodniczych pozwoli ukształtować tożsamość młodego człowieka. Przypominając o dziedzictwie nie należy zapominać o działaniach skierowanych na przydatność języka kaszubskiego we współczesnym świecie. Uczniowie klasy VIII będą stali przed wyborem dalszej edukacji związanej z ich przyszłością. Ważne jest, aby w trakcie zajęć z języka kaszubskiego wskazać im również ścieżki, w których wykorzystają wiedzę i umiejętności, jakie pozyskali w trakcie lat nauki języka swoich przodków. Być może zwiążą swoją przyszłość właśnie z dziedzinami życia, w których umiejętności, jakie nabyli podczas lekcji język kaszubskiego, okażą się niezbędnymi.

KRYTERIA OCENY I METOD SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Ocenianie jest istotnym elementem procesu dydaktycznego i ważne zarówno dla nauczyciela jak i dla ucznia. Klarowne i jasne zasady oceniania, które biorą pod uwagę indywidualne predyspozycje edukacyjne każdego z uczniów są bardzo przydatną pomocą dydaktyczną dla nauczyciela i doskonałą wskazówką dla ucznia. Ocena winna informować ucznia, jakie poczynił postępy, które umiejętności opanował, a nad którymi musi jeszcze popracować.

Program „Na Kaszëbach” zakłada dużą aktywność ucznia w procesie zgłębiania wiedzy na temat kaszubskiego języka i regionu. W trakcie procesu edukacyjnego ocenia podlegać będzie:

- Głośne i ciche czytanie;
- Rozumienie czytanego tekstu lub usłyszonej wypowiedzi;
- Recytacja tekstów, śpiewanie piosenek;
- Krótsze i dłuższe wypowiedzi na lekcji (zarówno ustne jak i pisemne);
- Kompetencje językowe;
- Umiejętności ortograficzne;
- Umiejętności pracy w grupie;
- Projekty;
- Niewerbalne wytwory pracy;
- Aktywność na lekcji;
- Inne działania: udział w konkursach, przedstawieniach, wycieczkach, wizytach w muzeum, teatrze, wystawie, wernisażu, nauce tańca, itp.

System oceniania w klasach IV – VIII jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

Oceny cząstkowe , semestralne i końcoworoczne stosowane są w skali:

celujący	6
bardzo dobry	5
dobry	4
dostateczny	3
dopuszczający	2
niedostateczny	1

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- dość sprawnie posługuje się wiedzą i umiejętnościami objętymi programem,
- potrafi zapisać z pamięci krótkie teksty objaśniając zasady pisowni,
- samodzielnie formułuje ustnie dłuższą wypowiedź na określony temat,
- czyta wyraziście, poprawnie językowo nowy tekst,
- wykazuje aktywną postawę twórczą,
- osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach przedmiotowych i przeglądzie twórczości kaszubskiej.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń , który:

- zna duży zasób słów i wiadomości z poznanych kręgów tematycznych,
- formułuje wypowiedź na dany temat,
- płynnie i wyraziście czyta tekst stosując odpowiednią intonację i wymowę głosek,
- umie samodzielnie opowiedzieć treść tekstu,
- dokonuje charakterystyki postaci,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki wg wzoru,
- uczestniczy w konkursach językowych i przeglądach artystycznych,
- potrafi pięknie zaśpiewać pieśni kaszubskie.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń , który:

- potrafi w miarę poprawnie przeczytać dłuższy tekst,
- wyszukuje fragmenty tekstu odpowiadające na pytania nauczyciela,
- formułuje dwu – trzyzdaniową wypowiedź na dany temat,
- pamięciowo opanowuje tekst, wiersz, słowa piosenki,
- zna zjawisko jotacji, labializacji i kaszubienia,
- podejmuje próby układania pisemnej wypowiedzi,
- posiada znaczny zasób wiedzy i słownictwa , stara się je stosować w żywej mowie kaszubskiej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń , który:

- czyta krótkie teksty ,
- układa pytania i odpowiada na pytania nauczyciela,
- próbuje prowadzić dialog uwzględniając typowe sytuacje komunikacyjne w życiu codziennym,
- umie korzystać ze słowniczka,
- zna podstawowy zasób słownictwa,
- opanowuje pamięciowo fragmenty wierszy, piosenek,
- rozpoznaje w tekście części mowy .

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela czyta krótkie fragmenty tekstu,
- wyszukuje w teście pojedyncze wyrazy jako odpowiedź na pytanie,
- ma pewne braki w opanowaniu podstawowego słownictwa,
- poprawnie przepisuje tekst,
- uzupełnia tekst z lukami,
- w miarę możliwości angażuje się w zajęcia,
- wypowiada się wyrazami i prostymi zdaniami,
- rozpoznaje w tekście podstawowe części mowy,
- potrafi poprawnie zaśpiewać część piosenki.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych,
- nie potrafi ,nawet przy pomocy nauczyciela ,wykonać zadania o małym stopniu trudności,
- nie przejawia chęci eliminacji braków,
- jest bierny na zajęciach.

Formy sprawdzania wiadomości:

Ustne

- odpowiedzi ustne (odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja)
- aktywność na lekcjach
- śpiew piosenek

Pisemne

- sprawdziany
- kartkówki
- ćwiczenia gramatyczne
- odpowiedzi na pytania.